Sylwester Szafarz

Krótki rys historyczny: w dniach 06.– 07.07.2025. odbyła się w Rio de Janeiro doroczna XVII Konferencja na szczycie państw członkowskich BRICS+. Jeszcze do niedawna Rio kojarzyło mi się głównie ze słynnym karnawałem, który obejrzałem bezpośrednio tylko raz w życiu. Obecnie jednak Rio symbolizuje również ww. Konferencję – kolejne doniosłe wydarzenie w rozwoju BRICS+, które pozwoliłem sobie określić symbolicznie jako polityczny „karnawał" w Rio. Bowiem podobnie jak klasyczny karnawał, również tenże polityczny symbolizuje wielobarwność, radość, nadzieję i optymizm dla ludzi.

A teraz, ad rem i poważnie: do BRICS+ należy już obecnie 11 pełnoprawnych państw członkowskich, a mianowicie: Brazylia, Rosja, Indie, Chiny i Afryka Południowa (S = South Africa, od 13.04.2011; tak właśnie powstał BRICS); oraz, od 01.01.2024., przystąpiły doń: Egipt, Etiopia, Iran, Zjednoczone Emiraty Arabskie, a Indonezja (od 2025 r., czyli tak powstał BRICS+); zaś Arabia Saudyjska nie podjęła jeszcze definitywnej decyzji ws. swego członkostwa.

W październiku 2024 r. wprowadzono kategorię państw partnerskich BRICS+, w skład których, jak do tej pory, już wchodzą: Białoruś, Boliwia, Kuba, Kazachstan, Malezja, Nigeria, Tajlandia, Uganda i Uzbekistan oraz państw partnerskich jako obserwatorów (Algieria i Turcja). Co więcej, ponad 30 państw zadeklarowało gotowość przystąpienia do BRICS+ na zasadach partnerskich bądź członkowskich.

W lipcu 2014 r. utworzono Nowy Bank Rozwoju ((New Development Bank) o kapitale założycielskim 100 mld USD i o funduszu rezerwowym też 100 mld USD. Łączny procentowy oraz wartościowy udział BRICS+ w społeczno–gospodarczych parametrach globalnych jest bardzo poważny i wynosi: ludność:– 49,5%; obszar – 36%; ŚPB – 42,2%; stopa wzrostu gospodarczego – 4%; (wzrost wartości łącznego GDP aż o 356,3% w okresie od 1990 r. do 2019 r.); eksport – 22%; obroty handlu zagranicznego – 25%; produkcja artykułów rolno–spożywczych – 45%; produkcja ropy naftowej – 43,6% , gazu ziemnego – 36% i węgla kamiennego – 78,2%; zasoby metali ziem rzadkich – 72%; – w BRICS+ są 4.716 milionerów i i 550 miliarderów; – łączna liczba satelitów na orbitach okołoziemskich = 1.200 sztuk.

XVII Konferencja stanowi też nader sprzyjającą sposobność, aby ukazać, choć w znacznym skrócie, dotychczasową ewolucję Organizacji BRIC, a następnie BRICS i BRICS+ oraz ich cenny i bogaty dorobek. W kategoriach teoretycznych, koncepcję BRIC sformułował, po raz pierwszy (w listopadzie 2001 r.), prof. Jim O'Neill, główny ekonomista koncernu Goldman Sachs (sic!), w swej publikacji pt. „Building Better Economic BRIC's". Następnie, w roku 2003, przedstawił on prognozę futurologiczną, z której wynika, iż – do roku 2050 – gospodarki ówczesnego kwartetu BRIC, łącznie, wysuną się na I miejsce w świecie pod względem głównych parametrów makroekonomicznych, pokonując najpierw Unię Europejską, a następnie – USA i Japonię. Zaś w kategoriach praktycznych, propozycję podjęcia dialogu politycznego przez mocarstwa BRIC przedstawił, jako pierwszy (we wrześniu 2006 r.), Władimir Putin, Prezydent Federacji Rosyjskiej. W tym samym miesiącu, na forum ONZ w Nowym Jorku miały

miejsce pierwsze inauguracyjne kontakty polityczno–dyplomatyczne pomiędzy mocarstwami wchodzącymi w skład BRIC.

W corocznych Konferencjach na szczycie uczestniczą przywódcy państwowi najwyższej rangi (prezydenci, premierzy, ministrowie spraw zagranicznych) oraz liczne grono doradców i ekspertów.. Ciekawa jest lista tych Konferencji, a mianowicie: I – Jekatierinburg (Rosja, 16.06.2009.); II – Brasilia (16.04.2010.); III – Sanya (ChRL, 14.04.2011.); IV – New Delhi (29.03.2012.); V – Durban (RPA, 26–27.03. 2013.; VI – Fortaleza (Brazylia, 14.–16.07.2014.); VII – Ufa (Rosja, 08–09.02.2015.); VIII – Goa (Indie, 15.–16.10.2016.); IX – Xiamen (Chiny, 03.05.09.2017.); IX – Johannesburg, 25.–27. 07.2018.0; X – Brasilia (13.–14.11.2019.); XI – Petersburg (via video link, 17.11.2020.); XII – New Delhi (via video link, 09.09.2021.); XIII – Pekin (via video link, 23.06. 2022.); XIV – Johannesburg (22–24.08.2023.); XV – Johannesburg (22.–24.08.2023.); XVI – Kazań (Rosja, 22.–24.10.2024.); XVII – Rio de Janeiro (06–07.07.2025.). Każda z ww. Konferencji miała określoną tematykę wiodącą (hasło, motto), a głównymi punktami porządku obrad były zazwyczaj przemówienia polityczno–merytoryczne przywódców i przyjęcie deklaracji końcowej.

Powstanie i rozwój BRICS+: czołowe mocarstwa rozwijające się, wchodzące w skład BRIC/BRICS i BRICS+ oraz ich sojusznicy z tzw. Globalnego Południa (z Azji, z Afryki, z Oceanii i z Ameryki Łacińskiej) postanowili szybko i zdecydowanie współdziałać coraz efektywniej między sobą celem przezwyciężania kryzysów i przejąć inicjatywę globalną w swe ręce. Nie mogło, zresztą, być inaczej, skoro dotychczasowe globalne efekty polityczno–strategiczne, makroekonomiczne oraz społeczne kryzysów szacowane są ostro i rygorystycznie (np. przez Bank Światowy czy inne instytucje tego rodzaju). Zwiększa się ryzyko III wojny światowej, a nawet terroryzmu nuklearnego. Jednocześnie, rabunkowa gospodarka surowcowa, brak środków oraz woli politycznej decydentów itp. powoduje, iż gwałtownemu załamaniu ulega klimat i środowisko naturalne na Ziemi; stanowi to poważne zagrożenie dla przetrwania rodzaju ludzkiego i wszelkich form życia na Ziemi. Kryzysy powodują, iż jest coraz mniej pieniędzy na ratowanie życia, klimatu i środowiska naturalnego; ulega więc ono przyspieszonej degradacji i – per se – zaostrza zjawiska kryzysowe. Idea nowatorskiej współpracy kilku mocarstw została skrystalizowana w postaci ww. I Konferencji na szczycie przywódców państw BRIC, która odbyła się w Jekatierinburgu (Federacja Rosyjska), dnia 16 czerwca 2009 r. Od czasu tej Konferencji następuje szybki i systematyczny rozwój merytoryczno–organizacyjny oraz doskonalenie funkcjonowania formacji BRIC/BRICS/BRICS+.

W posiadaniu mocarstw BRICS+ znajduje się obecnie ponad 40% światowych zasobów złota i rezerw walutowych. Zresztą, wskaźnik ten systematycznie wzrasta. Podnoszone są kardynalne kwestie:

– odejścia od dolara – jako dotychczasowej waluty rozliczeniowej i rezerwowej oraz zastąpienia go nową

– wspólną dla wszystkich – jednostką walutową, (np.: 1 globo = 100 centów globalnych);

– zapewnienia całej ludności świata bezpieczeństwa żywnościowego („Food Safety" = likwidacja głodu);

– zagwarantowania wystarczającego zaopatrzenia w energię i w źródła jej generowania;

– skutecznego i ciągłego przeciwstawiania się destrukcji klimatu światowego („Climate Change oraz Global Warming") a także środowiska naturalnego;

– gwarantowanego i bez łaski zapewnienia, szczególnie państwom i społeczeństwom najbiedniejszym, właściwej pomocy na rzecz rozwoju („Development Aid") itp.

Spośród dotychczasowych Konferencji na szczycie wymieńmy przykładowo tylko kilka spośród tych, które miały chyba najważniejsze, wręcz przełomowe znaczenie w ewolucji tej Organizacji. A mianowicie: ww.

I Konferencja (założycielska) BRIC w Jekatierinburgu. To rozumie się samo przez się.

II Konferencja na szczycie kwartetu BRIC (15 kwietnia 2010 r., Brasilia) oznaczała bardzo poważny postęp w rozwoju tej instytucji globalnej. Jej przywódcy kontynuowani omawianie ww. kwestii natury zasadniczej oraz przyjęli komunikat końcowy, w którym wyeksponowali, m.in.: swe wspólne podejście („Common Vision") do epokowych przemian dokonujących się wówczas i obecnie w świecie, do odpowiedniego i sprawiedliwego zarządzania tymi przemianami oraz do koniecznej transformacji globalnej; wyrazili też oni poparcie dla nowego wielobiegunowego, sprawiedliwego i demokratycznego ładu światowego, w którym decyzje będą podejmowane zbiorowo (kolektywnie) przez wszystkie państwa; wyrazili też uznanie dla rosnącej roli G–20 oraz zapowiedź zwiększenia wkładu BRIC do działalności tej Grupy; wyeksponowali konieczność gruntownej reformy systemu ONZ oraz wyrazili poparcie dla zasadnych aspiracji Indii i Brazylii w ramach tej Organizacji światowej, szczególnie w kontekście Rady Bezpieczeństwa ONZ; podkreślili duże znaczenie współdziałania i koordynacji poczynań w ramach BRIC dla innych krajów rozwijających się i dla budowania „harmonijnego świata"; uwypuklili potrzebę gruntownego uzdrowienia i wprowadzenia nowego systemu finansowego na świecie. Wpływowe koła zachodnie (i inne), które początkowo bagatelizowały powstanie BRIC („klub dyskusyjny"?!), z trudem ukrywały zaskoczenie z powodu dynamicznego i efektywnego rozwoju jego działalności.

V Konferencja (26.–27.03.2013.,Durban, RPA) postanowiła doskonalić współpracę BRICS z Afryką oraz współdziałanie pomiędzy państwami członkowskimi tej Organizacji ws. międzynarodowych, szczególnie takich, które dotyczą ognisk zapalnych na Ziemi. Utworzono również Nowy Bank Rozwoju, Radę Gospodarczą i Radę Naukową (Think Tank Council) oraz określono nowe formy współdziałania w wielu sprawach makro (walka z bezrobociem i z ubóstwem, tworzenie nowych miejsc pracy, zapewnienie zrównoważonego rozwoju świata oraz zreformowanie przestarzałego systemu bankowego, finansowego jak również walutowego). Postanowiono zwiększać pomoc dla krajów najbiedniejszych, rozbudowywać sieci energetyczne, intensyfikować produkcję żywności i ustabilizować ceny surowców.

VI Konferencja (15.07.2014., Fortaleza, Brazylia); główne postanowienia: utworzenie funduszu rezerw walutowych; innowacyjny rozwój BRICS; doskonalenie jej współpracy z wszystkimi kontynentami, szczególnie z Ameryką Południową i z Afryką; dążenie do ustabilizowania oraz do normalizacji światowej sytuacji gospodarczej; doskonalenie współdziałania w ramach Stowarzyszenia G20; zreformowanie systemu ONZ z jednoczesnym zwiększeniem roli krajów rozwijających się; stymulowanie poczynań w ramach „dyplomacji kulturalnej"; uznawanie na zasadach wzajemności dyplomów uczelni wyższych; wspólne prowadzenie poczynań w zakresie polityki społecznej i zagranicznej; rozwijanie wymiany handlowej via Internet (e–commerce); powołanie do życia wspólnego instytutu statystycznego i in.

VIII Konferencja (15.–16.10. 2016., Benaulim, prowincja Goa, Indie); a oto najważniejsze decyzje: doskonalić współpracę BRICS z ONZ, G20, WTO i in.; zwiększać udział krajów rozwijających się w organizacjach międzynarodowych; budować innowacyjną oraz wzajemnie powiązaną gospodarkę światową; domagać się od krajów rozwiniętych spełniania ich zobowiązań wobec krajów rozwijających się; popierać realizację zadań ONZ–owskiej Agendy 2030 ws. zrównoważonego rozwoju; zwiększać rolę kobiet we własnych krajach i na arenie międzynarodowej w ogólności; stosować normy pokojowego regulowania sporów unikając

zewnętrznych ingerencji w sprawy wewnętrzne państw; zastosować rozwiązanie w postaci formuły dwóch państw (palestyńskiego i izraelskiego) celem uregulowania konfliktu między nimi i na całym Bliskim Wschodzie; potępić i zwalczać terroryzm; położyć kres produkcji, handlu i używaniu narkotyków oraz „praniu brudnych pieniędzy"; zwiększać produkcję żywności celem likwidowania głodu oraz niedożywienia; ożywić i regenerować gospodarkę światową nadwyrężoną przez kryzysy; zapewnić zrównoważony przyrost demograficzny na świecie; traktować innowacje jako główną siłę motoryczną rozwoju; zwiększać nakłady inwestycyjne w energetyce; prowadzić badania kosmiczne tylko w celach pokojowych itd.
IX Konferencja (03.– 05.09.2017., Xiamen, Chiny); jej uczestnicy uznali ją za początek nowego „Złotego Okresu" w ewolucji omawianej Organizacji i postanowili, m.in.: ocenić działalność BRICS jako efektywną i przydatną dla państw członkowskich oraz dla całej ludzkości; stymulować współpracę szczególnie z krajami rozwijającymi się; umacniać powiązania międzynarodowe na zasadach partnerstwa strategicznego; uznać innowacje i nowe technologie jako główną siłę motoryczną rozwoju; potwierdzić przywiązanie oraz zdecydowanie i wolę polityczną BRICS do budowania nowego wielobiegunowego pokojowego, sprawiedliwego i bezpiecznego ładu międzynarodowego na zasadach wzajemnie korzystnej współpracy i poszanowania też wzajemnego; wspierać działalność ONZ na rzecz umacniania pokoju, budowania wspólnej przyszłości dla wszystkich ludzi oraz przeciwstawiania się zagrożeniom „tradycyjnym i nietradycyjnym"; wzmacniać rolę BRICS jako głównej „lokomotywy" rozwoju społeczno– gospodarczego świata; rozwijać współpracę na linii Południe–Południe oraz Południe–Północ; eliminować istniejące dysproporcje rozwojowe pomiędzy krajami rozwijającymi się a krajami rozwiniętymi; koordynować lepiej poczynania w zakresie polityki makroekonomicznej i strukturalnej; korzystać z walut krajowych w rozliczeniach; zwalczać zdecydowanie terroryzm, pranie brudnych pieniędzy, korupcje i inne patologie; zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe i energetyczne; wykorzystywać badania kosmiczne (space exploration) wyłącznie w celach pokojowych; uznać dbałość o dobro obywateli za nadrzędny priorytet w działalności BRICS; rozwijać ożywioną współpracę społeczną (międzyludzką, people–to–people exchanges) we wszystkich możliwych dziedzinach; uznać bogactwo i różnorodność kulturową za niezwykle cenny atut państw BRICS;
zwiększać zaangażowanie i aktywność BRICS na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i współpracy międzynarodowej oraz suwerennej równości państw wraz z wymaganiem nieingerencji w ich sprawy wewnętrzne; („rozwój i bezpieczeństwo są coraz silniej powiązane pomiędzy sobą, a żaden kraj nie powinien umacniać swego bezpieczeństwa kosztem bezpieczeństwa innych krajów"); zwiększać funkcje, udział i rolę krajów rozwijających się w organizacjach międzynarodowych, szczególnie w ONZ i w jej Radzie Bezpieczeństwa; utworzyć szeroką międzynarodową koalicję antyterrorystyczną; regulować konflikty międzynarodowe jedynie metodami pokojowymi i drogą bezpośredniego dialogu; uczestniczyć w dalszym ciągu w operacjach pokojowych ONZ, w zwalczaniu handlu narkotykami, w obronie praw człowieka, w przestrzeganiu norm prawa międzynarodowego, a także w efektywnym regulowaniu problemów migracyjnych. Powyższy przegląd zamierzeń programowych BRICS+ zawartych w postanowieniach tylko kilku wybranych Konferencji na szczycie jest dobitnym świadectwem ich realizmu merytorycznego, wyczucia politycznego, zgodności z interesami i z potrzebami własnych społeczeństw oraz całej ludzkości.
XVII Konferencja na szczycie: obrady w Rio odbywały się pod generalnym hasłem „Umacnianie współpracy Globalnego Południa na rzecz bardziej kompleksowego oraz zrównoważonego zarządzania". (Program obrad – vide załącznik nr 2). Strona brazylijska zaproponowała

omówienie, w szczególności, następujących zagadnień: współpraca w ramach Globalnego Południa; doskonalenie powiązań partnerskich w ramach BRICS+ na rzecz rozwoju społeczno–gospodarczego i ochrony środowiska; a także 6 tematów szczegółowych: służba zdrowia w skali globalnej; handel, inwestycje i finanse; zmiany klimatyczne; zarządzanie sztuczną inteligencją; budowa świata wielobiegunowego; nowy system pokoju i bezpieczeństwa; doskonalenie instytucjonalne BRICS+.
W XVII Konferencji uczestniczyli Prezydenci: Luiz Inacio Lula da Silva, rotacyjny Przewodniczący BRICS+ w roku 2025 (Brazylia); Władimir Putin, via video link (Rosja);, Cyril Ramaphosa (RPA); Masoud Pezeshkian (Iran); Prabowo Subianto (Indonezja); Mohammed bin Zayed Al. Nahyan (Zjednoczone Emiraty Arabskie); Premierzy: Narendra Modi (Indie); Li Qiang (Chiny); Mostafa Madbouly, z upoważnienia Prezydenta El Sisi (Egipt); Abiy Ahmed Ali (Etiopia) oraz Minister Siergiej Ławrow (Rosja). Obecni byli także liczni przedstawiciele ponad 60 wyspecjalizowanych instytucji BRICS–wskich utworzonych w ciągu minionych 15 lat oraz Antonio Guterres, Sekretarz Generalny ONZ i Dyrektor Generalny ŚOZ. Javier Milei, nowy energiczny Prezydent Argentyny, wycofał wniosek o członkowstwo w BRICS+ złożony przez swego poprzednika Jaira Bolsonaro.
Przemówienia przywódców (w ujęciu syntetycznym): B jak Brazylia, Prezydent Luiz Inacio Lula da Silva wygłosił chyba najbardziej zdecydowane, bojowe oraz bulwersujące przemówienie polityczne na Konferencji. Powiedział On, m.in., co następuje: BRICS+ jest współczesną spadkobierczynią ruchu państw niezaangażowanych. Obecnie wzrasta rola BRICS+ w tworzeniu świata wielobiegunowego, w walce o pokój oraz o pokojowe regulowanie konfliktów. Jednak walka o urzeczywistnienie wielobiegunowości przeżywa ostatnio pewien kryzys. Należy przeznaczyć wydatki zbrojeniowe na realizację Agendy 2030, czyli na pokój, a nie na wojnę oraz uczynić z wielobiegunowości rzeczywistość XXI wieku. W tym celu niezbędna jest gruntowna reforma w zakresie zarządzania sprawami globalnymi. Chodzi zwłaszcza o zreformowanie niewiarygodnej oraz sparaliżowanej Rady Bezpieczeństwa ONZ, tak aby stała się ona bardziej osadzona na przepisach prawa oraz bardziej reprezentatywna, wydajna i demokratyczna. Należy włączy ć do RB nowe państwa członkowskie z Azji, Afryki, Ameryki Południowej i Karaibów. To pomogłoby skutecznie przetrwać ONZ–owi, zwłaszcza, że jej działalność jest tym bardziej konieczna, gdyż mnożą się poważne zagrożenia cywilizacyjne, jak np. w zakresie zmian klimatycznych, handlu oraz ochrony zdrowia. ONZ odegrała wszakże pewną pozytywną rolę, np. w procesie dekolonizacji oraz w kwestii zakazu broni bakteriologicznych i chemicznych. W sumie, pilne udoskonalenie systemu zarządzania problemami globalnymi jest niezbędne, aby świat nie stał się jeszcze bardziej zdestabilizowany i niebezpieczny. „W tych poczynaniach nie należy zmarnować ani jednego dnia”!
Co więcej, prawo międzynarodowe i pokojowe metody rozwiązywania sporów stają się coraz bardziej „martwą literą”. Deptanie norm prawa międzynarodowego widoczne było i nadal jest zwłaszcza w przypadku wojen w Afganistanie, w Iraku, w Libii, w Syrii, na Bliskim Wschodzie, w Afryce Płn., na Sahelu i in. Terroryzm ma przeto podatny grunt dla swoich poczynań, spośród których nic np. nie usprawiedliwia działań Hamasu oraz ludobójczych praktyk Izraela w Strefie Gazy. W związku z tym konieczne jest utworzenie suwerennego państwa palestyńskiego w granicach z 1967 roku. Brazylia potępia pogwałcenie suwerenności Iranu, tak jak wcześniej uczyniła to w kwestii ukraińskiej. Mnożą się też coraz groźniejsze konflikty nie mające precedensu w okresie po II wojnie światowej. A tymczasem NATO zwiększa wydatki na zbrojenia przeznaczając 5% PKB państw członkowskich na te cele, podczas gdy nakłady na pomoc rozwojową wynoszą zaledwie 0,7% tegoż PKB. Słowem, więcej inwestuje się nadal w

wojnę, a nie w pokój, przez co zwiększa się groźba katastrofy nuklearnej.
R jak Rosja, Prezydent Władimir Władimirowicz Putin (via video link) przytoczył najpierw najnowsze dane MFW świadczące o tym, że łączna wartość PKB BRICS+ = 77 bln USD, a państw G7 – 57 bln. USD. BRICS+ stał się już głównym ośrodkiem na rzecz reformowania „systemu" zarządzania sprawami światowymi. Niezależnie od tego, że państwa członkowskie BRICS+ posiadają dość zróżnicowane modele rozwoju, cywilizacje, kultury, religie itp., to jednak opowiadają się za równością i za dobrosąsiedztwem. W ten sposób przyczyniają się także do stabilizacji i do bezpieczeństwa oraz do pomyślności i do powodzenia wszystkich państw i narodów. To jest pomocne w procesie rozwiązywania geopolitycznych wyzwań współczesności, szczególnie w sytuacji, w której świat nękany jest wstrząsami tektonicznymi w swej ewolucji. System jednobiegunowy oraz globalizacja neoliberalna chylą się ku upadkowi, podczas gdy system wielobiegunowy przybiera na sile. Środek ciężkości ewolucji świata przesuwa się ku BRICS+, ku krajom rozwijającym się, szczególnie ku ich rynkom.
W takiej sytuacji powinniśmy maksymalizować nasze starania i możliwości, zwłaszcza w najnowszych technologiach, w efektywnym gospodarowaniu zasobami oraz w logistyce, w ubezpieczeniach, w handlu i w finansach, zwłaszcza że zwiększa się skala korzystania z walut narodowych we wzajemnych rozliczeniach. Np. udział rubla w tych rozliczeniach sięga już 90%. W świetle powyższego Rosja proponuje utworzenie dla Globalnego Południa oraz Wschodu nowej platformy inwestycyjnej („New Investment Platform"), giełdy zbożowej, ośrodka naukowo–badawczego w kwestii zmian klimatycznych, platformy logistycznej oraz rozszerzenie wymiany sportowej. Rosja opowiada się także za doskonaleniem w ramach BRICS+ partnerskiej współpracy w dziedzinie rynku węglowego, za utworzeniem ośrodka arbitrażowego w kwestiach inwestycyjnych oraz instytucji ds. uczciwej konkurencji i stałego sekretariatu ds. podatkowych. (Interesujące przemówienie wygłosił także Sergiej Ławrow, Minister Spraw Zagranicznych, koncentrując się na głównych aspektach dyplomacji rosyjskiej, sytuacji międzynarodowej oraz na współpracy BRICS+ z państwami Globalnego Południa).
I jak Indie, Premier Narendra Modi ocenił na wstępie, że współpraca w ramach BRICS+ nabiera coraz bardziej świeżego („fresh") tempa oraz większej żywotności. Jeszcze do niedawna wobec państw Globalnego Południa stosowano politykę dwoistej miarki („double standards") i nie udzielano im należytej uwagi. Zamiast tego stosowano tylko gesty, szczególnie w takich sprawach jak finansowanie skutków zmian klimatycznych, zrównoważonego rozwoju czy najnowszych technologii. Wszakże bez tych państw zainteresowane instytucje międzynarodowe nie są w stanie zaproponować należytych rozwiązań w stosunku do istniejących problemów. Co gorsza, aż 2/3 ludzkości nadal nie ma odpowiedniego przedstawicielstwa w instytucjach utworzonych w XX wieku. Tymczasem, wiele krajów rozwijających się i odgrywających coraz poważniejszą rolę na arenie międzynarodowej powinno zająć właściwe miejsca przy stole decyzyjnym. Bowiem bez tego wyglądają oni jak ludzie posiadający telefony komórkowe z kartą SIM, ale pozbawieni zasilania z sieci.
Współczesny świat potrzebuje wielobiegunowego i kompleksowego ładu międzynarodowego. Właśnie od tego należałoby już rozpocząć całościowe reformy instytucji globalnych. Wszakże nie powinny to być tylko reformy symboliczne lecz realne (rzeczywiste). Zmiany powinny nastąpić w strukturach zarządzania, prawa głosu i obsady stanowisk kierowniczych. Wyzwania stojące przed państwami Global South powinny uzyskać pierwszeństwo w procesie podejmowania decyzji politycznych. Tym bardziej, że rozwój BRICS+ oraz przyłączenie doń nowych państw partnerskich jest świadectwem zdolności tej Organizacji do nadążania za biegiem ewolucji świata w naszych czasach. Właśnie teraz powinniśmy zademonstrować nasze

zdecydowanie w reformowaniu takich instytucji jak: Rada Bezpieczeństwa ONZ, WTO, czy banków powołanych do finansowania rozwoju. Indie będą współpracować w rozwiązywaniu istniejących problemów. Nie powinno być tak, że w czasach, kiedy AI (sztuczna inteligencja) i inne nowoczesne technologie doskonalą się co tydzień, a instytucje globalne pozostają bez reform przez 80 lat! „Nie można obsługiwać technologii software z XXI wieku na maszynach do pisania z XX wieku" – dodał Premier N. Modi.
C jak Chiny, Li Qiang, Premier (Przewodniczący Rady Państwa – w terminologii chińskiej) podkreślił, że obecnie następuje bezprecedensowe przyspieszenie przemian na świecie, zaś konflikty geopolityczne, szczególnie w gospodarce i w handlu, mogą stanowić zarzewie wojny. Wszystko to powoduje określone osłabienie procesu budowania międzynarodowego ładu wielobiegunowego oraz rodzi pilną potrzebę zreformowania systemu zarządzania sprawami światowymi. Prezydent Xi Jinping zaprezentował, jeszcze w 2015 r., potrzebę pilnych konsultacji w tych sprawach w duchu równości i poszanowania wzajemnego. Obecnie rodzi się konieczność aktywizowania tychże konsultacji. Źródłem konfliktów jest brak zaufania i porozumienia między partnerami. Polityka z pozycji siły i zastraszanie nie prowadzą do rozwiązywania problemów. Zamiast tego należy szanować potrzeby rozwoju oraz bezpieczeństwa wszystkich, usuwać przejawy arogancji i uprzedzeń, a także eksponować szczerość i wzajemne zrozumienie; należy prowadzić konsultacje na zasadach równości w przeświadczeniu, że żaden kraj w pojedynkę nie zdoła osiągnąć celów długofalowego rozwoju. Tylko razem, poprzez bliską współpracę, możliwe jest zbudowanie lepszego domu dla wszystkich oraz osiągnięcie wzajemnie korzystnych wyników w ramach współpracy na zasadzie, iż cudze sukcesy są również naszymi sukcesami. Rozwój nie powinien być wynikiem koncepcji „sumy zero", lecz rezultatem wzajemnie korzystnej współpracy w przeświadczeniu, że rozwój danego kraju stanowi również dla innych określoną możliwość rozwojową, a nie zagrożenie. Umacnianie państw Globalnego Południa stanowi ważny wkład do reformowania oraz do kompleksowego doskonalenia systemu zarządzania sprawami światowymi.
W tym zakresie BRICS+ powinien podejmować kolejne starania celem poszukiwania konsensusu i synergii międzynarodowej. Niezbędne są następujące priorytetowe poczynania:
1. Poszanowanie sprawiedliwości oraz zachowanie pokoju i spokoju na świecie. W tym zakresie współpracy BRICS+ ma szczególną rolę do odegrania przeciwstawiając się zastraszaniu – jako pozytywna i ustabilizowana siła działająca dla dobra całego świata. Zakłada to, rzecz oczywista, regulowanie sporów na drodze pokojowej, sięganie do samych korzeni istniejących problemów oraz ich realistyczne ocenianie;
2. Należy też koncentrować uwagę i wysiłki na rozwoju oraz na siłach motorycznych wzrostu gospodarczego jako na czynnikach mających kluczowe znacznie dla wszystkich innych poczynań.
3. W działalności BRICS+ należy poszukiwać nowych obszarów pracy na rzecz rozwoju. Właśnie z myślą o tym, ChRL będzie wspomagać innych zainteresowanych, np.,w zakresie szkolenia fachowców szczególnie w dziedzinach wykorzystywania innowacji dla stymulowania rozwoju, w promowaniu wymiany i wzajemnego uczenia się od innych cywilizacji oraz budowania mostów pokoju i przyjaźni. Państwa członkowskie BRICS+ o bogatej historii i kulturze powinny stać się rzecznikami (zwolennikami) harmonijnego współistnienia różnych cywilizacji oraz poszanowania dla dorobku rozmaitych kultur.
S jak South Africa, RPA, Prezydent Cyril Ramaphosa wezwał do umacniania nowego wielobiegunowego ładu międzynarodowego oraz do prowadzenia dialogu strategicznego z Globalnym Południem jak również z innymi krajami rozwijającymi się. Dokonujące się obecnie

ważne zmiany w świecie stwarzają wprawdzie nowe szerokie możliwości działania, ale jednocześnie generują niepewność wśród narodów i obywateli. W takiej sytuacji BRICS+ ma coraz ważniejszą rolę do odegrania na arenie międzynarodowej. W szczególności RPA popiera poczynania BRICS+ w zwalczaniu terroryzmu oraz doprowadzenia do rozwiązań pokojowych na Bliskim Wschodzie i do zapewnienia tam bezpieczeństwa. Natomiast bardzo groźny i niebezpieczny był atak USA i Izraela na Iran; istniejące problemy w tym rejonie należy rozwiązywać na drodze pokoju i dialogu. RPA ubolewa z powodu wielkich ofiar ludzkich w Rosji i na Ukrainie, jak również w Strefie Gazy, w Republice Konga i w Sudanie.
Mówca wyraził uznanie dla konstruktywnej działalności Nowego Banku Rozwoju, wezwał do rozwijania przygranicznej (trans granicznej) wymiany handlowej, do tworzenia podstaw dla nowych inwestycji, które mają „absolutnie ważne znaczenie" w działaniach BRICS+ oraz do usprawnienia systemu płatności i rozliczeń. Wszystko to wymaga prowadzenia nowej polityki i strategii oraz efektywnego korzystania z instrumentów sztucznej inteligencji, która występuje już w każdej dziedzinie życia i rozwoju oraz która powinna być wykorzystywana w interesie i dla dobra wszystkich obywateli. RPA popiera również inicjatywy oraz działania ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju, ale domaga się gruntownego zreformowania Rady Bezpieczeństwa, która jest obecnie instytucją słabowitą, usztywnioną i za wąską w swoim gronie członkowskim.
(Nota bene: w niniejszym opracowaniu scharakteryzowałem powyżej wypowiedzi jedynie czołowej piątki BRICS+ z pominięciem głosów pozostałej ww. grupy nowych pełnoprawnych członków tej Organizacji, którzy byli bardzo aktywni w dyskusjach i w rozmowach konferencyjnych. Do czasu zakończenia pracy nad opracowaniem nie było możliwości uzyskania oficjalnych tekstów ich wypowiedzi, spośród których pewne, np. irańskie, zostały zastrzeżone).

BRICS+ w kontekście globalnym: wielkim szokiem dla polskich (oraz innych) neokonserwatystów i neoliberałów były realistyczne wypowiedzi Prof. Zbigniewa Brzezińskiego w Warszawie (na początku czerwca 2010 r.), który zapowiedział koniec dominacji Zachodu (USA i UE) w świecie. Zamiast tego tworzy się nowy wielobiegunowy układ sił, w którym, BRIC/BRICS+ odgrywać będzie, bez wątpienia, czołową rolę. Założycielski ww. kwartet BRIC to: Brazylia – Rosja – Indie – Chiny. Jego utworzenie nie ma precedensu w nowożytnej historii gospodarczej świata. Dokonało się to, niejako, na fali i pod wpływem dramatycznych efektów wywołanego przez neoliberałów globalnego kryzysu finansowo–ekonomicznego (a obecnie już także społeczno–strategiczno–politycznego). Nieustające kryzysy globalne są wyrazem kompletnego krachu neoliberalnej polityki „niewidzialnej ręki rynku" oraz nawrotu do lepszej „widzialnej ręki rynku", a także do wypróbowanego interwencjonizmu państwowego i międzypaństwowego. Podziałały więc one jako nadzwyczaj efektywny oraz radykalny katalizator w staraniach zmierzających do budowania lepszego oblicza Ziemi oraz nowego, sprawiedliwego ładu i systemu stosunków światowych, a także do powstania BRIC oraz do późniejszych przeobrażeń tej Organizacji".
Kryzysy unaoczniły także totalną impotencję światowego systemu organizacji międzynarodowych, utworzonego po II wojnie światowej. W systemie tym dominowali, a jakże inaczej, przedstawiciele neokapitalizmu i wykorzystywali go dla realizacji swych egoistycznych oraz strategicznych celów w skali globalnej. Sumaryczny bilans działania owego systemu jest zdecydowanie negatywny. System ten nie był w stanie nie dopuścić do permanentnego kryzysu globalnego, do konfliktów zbrojnych itp., a nawet zbytnio nie starał się o to. Wprawdzie udało się nie doprowadzić do wybuchu III wojny światowej; ale prawdą jest jednocześnie, iż żaden z

wielkich globalnych i regionalnych problemów naszej cywilizacji – politycznych, społecznych, ekonomicznych, finansowych, militarnych, ekologicznych, zdrowotnych, rozwojowych oraz innych nie został uregulowany w należyty i w odpowiedni sposób. Nic przeto dziwnego, że mocarstwa BRICS/BRICS+ zmierzają zdecydowanie do głębokiego i do radykalnego zreformowania dotychczasowego niewydolnego i kulawego systemu organizacji międzynarodowych; to oznaczałoby, w praktyce, utworzenie nowego systemu, adekwatnego do realiów i do potrzeb całej ludzkości. Jego myślą przewodnią jest to, żeby nie jeden lub nie kilku decydowało za wszystkich; lecz, żeby wszyscy decydowali za wszystkich na zasadach równoprawności, sprawiedliwości, wzajemnych korzyści i dobra wspólnego każdego człowieka, każdego narodu i całej ludzkości.
Ostre kryzysy spowodowały też de facto krach tzw. IV globalizacji – istniejącej od upadku systemu radzieckiego oraz od załamania się dwubiegunowego układu sił w świecie. Globalizacja ta stała się, przede wszystkim, kluczowym instrumentem w realizacji ambicji monopolizmu, kapitalizmu i hegemonizmu amerykańskiego oraz ogólnoświatowych celów strategii neokapitalizmu i skrajnego neoliberalizmu. Nie jest bynajmniej prawdą, iż IV globalizacja oznaczała tylko korzyści, nawet dla jej promotorów i realizatorów. Generowała ona również poważne straty i nierówności w społeczności ludzkiej i w gospodarstwie światowym. Okazało się, iż zjawiska kryzysowe błyskawicznie rozprzestrzeniły się na cały świat, właśnie kanałami globalizacyjnymi; i tymiż kanałami powracały one rykosztem do źródła (czyli do USA), potęgując tam niesamowicie ostre zjawiska kryzysowe. W tym sensie skrajni neoliberałowie amerykańscy ukręcili niejako bicz globalizacyjny na własną skórę.
Już obliczone straty ekonomiczne, finansowe i polityczne, poniesione przez cały świat w wyniku kryzysów oraz krachu neokapitalizmu i skrajnego neoliberalizmu (sięgające znacznie ponad 80 bln USD), przewyższają szkody, jakie spowodował upadek systemu radzieckiego i odstąpienie od marksizmu, szczególnie w dziedzinie gospodarczej. Wiadomo, że ludzkość nie może już kroczyć dalej dotychczasową drogą; czyli wiadomo, co i jak nie należy robić; ale nie wiadomo jeszcze do końca, co i jak należy robić? Na szczęście jednak, chiński model rozwojowy, który z powodzeniem zdaje również egzamin w trudnych czasach kryzysowych, może stanowić inspirującą alternatywę wobec neokapitalizmu i wzór do naśladowania dla innych, nie tylko w łonie państw BRIC/BRICS+. Uchwały i założenia programowe, przyjęte na dotychczasowych Konferencjach „na szczycie" mocarstw BRIC/BRICS+, świadczą o ich wielkiej determinacji, o zdolności reformatorskiej oraz o woli innowacyjnego rozwiązywania zabagnionych problemów globalnych w skali makro, kompleksowo i długofalowo.

Prognozy na przyszłość: analizowane ugrupowanie BRICS+ stało się już najważniejszym filarem powstającego Nowego Wielobiegunowego Ładu Międzynarodowego (NWŁM), który będzie bazował na zasadach pokoju, bezpieczeństwa, wzajemnie korzystnej współpracy, humanizmu, poszanowania oraz lepszego wspólnego jutra dla wszystkich ludzi. Ładu wolnego od przywar i szkodliwości hegemonizmu, imperializmu, dyktatu, neoliberalizmu, monopolizmu, przemocy, agresywności oraz innych anachronicznych atrybutów patologicznych. Krótko–, średnio– oraz długoterminowe perspektywy rozwoju BRICS+ prezentują się raczej zdecydowanie pozytywnie i zachęcająco. Na naszych oczach powinna rozpocząć się pokojowo i bezkonfliktowo nowa era i nowy rozdział w nowożytnej historii świata. Poza wszystkim, liczy się jakość tego zjawiska i skala tej instytucji. Łącznie w mocarstwach BRICS+ znajdują się wielkie różnorodne masy ludzkie, rozległe terytorium, największy, chłonny i konkurencyjny rynek globalny; a także coraz nowocześniejszy potencjał produkcyjny, inwestowanie w naukę, oświatę

i technikę, innowacyjność, bogate zasoby surowcowe, komplementarność polityczna, gospodarcza i strategiczna, wysoka wydajność, pracowitość obywateli oraz efektywność wytwarzania, niebagatelny potencjał militarny i kosmiczny, ożywiona i nowatorska aktywność w całym świecie itp.

Mając takie argumenty do dyspozycji, BRICS+ może już skutecznie wpływać nie tylko na rozwój własnych krajów lecz również – praktycznie – całego świata. Nie należy wykluczać, iż Indie i Brazylia wejdą w skład Rady Bezpieczeństwa ONZ i zajmą z pewnością, obok Chin i Rosji – kluczowe pozycje w nowym systemie organizacji międzynarodowych. Słowem, najstarsze – historycznie – cywilizacje i kultury, szczególnie chińska i indyjska, przewodzą dziś ludzkości w tworzeniu nowoczesnego świata teraźniejszości i przyszłości. Zaś, w kategoriach filozoficzno–ideologicznych, mocarstwa BRICS+ kierują się nadrzędnymi walorami humanizmu, dobrem człowieka – a nie wyzyskiem czy ślepą pogonią za zyskiem. Jednak, uwidacznia się dość wyraziście pewien nadrzędny dylemat merytoryczny reformatorów, czyli swoisty „dualizm kryzysowy". Bowiem, ww. kryzysy globalne oraz ich dotychczasowe katastrofalne konsekwencje w każdej dziedzinie są potężnym katalizatorem i siłą motoryczną analizowanych przemian na lepsze dokonujących się we współczesnym świecie; a jednocześnie, z drugiej strony, kryzysy i ich skutki hamują poważnie, póki co, tempo i zmniejszają efektywność tychże przemian. Do żywego, przypomina to starożytną chińską teorię (i praktykę) przeciwieństw, które – od zarania dziejów – ścierają i zderzają się między sobą. Autentycznie nowe wartości i jakości tworzą się dopiero w wyniku konfrontacji oraz łagodzenia przeciwieństw.

Rozwojowi BRICS+ towarzyszy – generalnie rzecz ujmując – dość sprzyjający klimat i nastroje polityczno–społeczne w świecie w tej materii. Większość społeczności międzynarodowej (tzw. International Community) wiąże ogromne nadzieje z funkcjonowaniem BRICS+, oczekując, iż ta Organizacja przyczyni się skutecznie do eliminowania niesprawiedliwości, nierówności, nieszczęść, ubóstwa, poniżania godności człowieka, zjawisk kryzysowych i dysproporcji rozwojowych. Kardynalne pytanie (póki co – bez odpowiedzi) brzmi następująco: jak zachowają się ośrodki i siły starego, przegrywające wielką rywalizację historyczną z siłami nowego? Przecież „model chiński" cieszy się coraz większym uznaniem w oczach wielu przedsiębiorców kapitalistycznych z całego świata! Teoretycznie oraz praktycznie skompromitowana oraz obecnie już anachroniczna formacja neokapitalizmu i neoliberalizmu ma przed sobą trzy główne możliwości postępowania (opcje), a mianowicie:

1. pogodzić się definitywnie z przegraną i ustąpić bezkonfliktowo pola zwycięzcom; 2. walczyć o utrzymanie swych pozycji nawet kosztem wywołania kolejnej wielkiej awantury światowej; 3. grać na zwłokę, hamując wszelkimi dostępnymi jeszcze sposobami i środkami (a są one nadal niebagatelne) tworzenie nowej jakości w świecie.

Racjonalizm i logika wskazywałyby na to, iż neokapitalizm wybierze trzecią z ww. możliwości, kierując się głównie strachem przed definitywną samozagładą; że będzie on dążył do rzekomo „reformatorskiej" recydywy skrajnego neoneoliberalizmu(?), stosownie do nowych realiów i do warunków globalnych; licząc na to, że formacja BRICS+ załamie się pod ciężarem problemów własnych i globalnych oraz wskutek dywersji ze strony sił starego. W kategoriach szczegółowych, można wyróżnić następujące główne dziedziny, w których kształtować się będzie przyszłość BRICS+:

a. płaszczyzna polityczna: doświadczenia praktyczne rozwoju BRICS+ świadczą o tym, iż konsekwentnie i dość szybko doskonalony jest system i mechanizm oraz efektywność współdziałania politycznego wielkich partnerów wchodzących w skład tej formacji. Póki co jednak, w sferze metodologii, dominują regularne lub ad hoc liczne spotkania, konferencje i

narady tematyczne – na różnych szczeblach, od najwyższego poczynając. Organizowane są one jednak coraz częściej i z przykładną regularnością. Dotyczy to także Konferencji na najwyższym szczeblu. Co więcej, owe narady są coraz bardziej konkretne oraz dotyczą kluczowych zagadnień współczesności i przyszłości nie tylko samej analizowanej formacji, jej poszczególnych krajów członkowskich lecz również całego świata. Kluczowe znaczenie dlań ma fakt, iż właśnie mocarstwa BRICS+ biorą na siebie główny ciężar wyprowadzenia ludzkości nie tylko z kryzysu polityczno–strategicznego oraz finansowo–gospodarczego, lecz również moralnego, obyczajowego i ideologicznego. Walory humanistyczne i modernistyczne, koncepcje harmonijnego i zrównoważonego rozwoju itp., lansowane przez mocarstwa BRICS+, mogą wypełnić niebezpieczną próżnię materialną, ideową oraz doktrynalną, jaką pozostawił po sobie skompromitowany skrajny neoliberalizm i neokonserwatyzm.

Wszystkie mocarstwa wchodzące w skład BRICS+ prowadzą, ponadto, regularne konsultacje polityczne i współpracują między sobą na zasadach dwustronnych i wielostronnych – na szczeblu centralnym i terenowym. Na ww. Konferencji w Xiamen, Prezydent Xi Jinping określił trzy kluczowe zasady współpracy: 1. traktowanie się jak równy z równym, poszukiwanie wspólnych mianowników, odkładanie na bok występujących różnic; 2. dążenie do pozytywnych wyników z pożytkiem dla wszystkich, metodologia innowacyjna w działalności; 3. rozwój i doskonalenie Organizacji ma służyć nie tylko jej członkom, lecz również całemu światu. Ewolucja BRICS+ zmierza właśnie w stronę konsolidacji organizacyjnej tej instytucji, co może doprowadzić, w konsekwencji, do utworzenia, na tym gruncie, solidnej i jednorodnej Organizacji międzynarodowej nowego typu. Mocarstwa BRICS+ uważają się za tzw. Emerging Powers oraz za reprezentantów interesów i potrzeb wszystkich krajów rozwijających się (Globalnego Południa), jak również wszystkich ludzi pracy na świecie. Współpracują one z krajami rozwijającymi się, szczególnie w Afryce i w Ameryce Łacinskiej, na zupełnie odmiennych zasadach (równoprawności, partnerstwa i wzajemnych korzyści) niż czynili to kiedyś kolonizatorzy i wyzyskiwacze zachodni;

b. płaszczyzna strategiczna: wyjątkowo ciekawie rysują się również perspektywy współpracy strategiczno–wojskowej między mocarstwami BRICS+. Zwiększa się znaczenie tej współpracy w obliczu nieustającej agresywności i wojowniczości czołowej siły neokapitalizmu, jego tzw. „uderzeń wyprzedzających”, czy prób „regulowania” spornych spraw międzynarodowych przy pomocy Hard Power. Właśnie ów potężny i stale modernizujący się potencjał sił zbrojnych i przemysłu obronnego mocarstw BRICS+ stanowi bardzo solidny argument odstraszający i przetargowy w podejściu do poczynań sił przeszłości. Potencjał ten jest niebagatelną rekojmią powodzenia i niezbędnym ubezpieczeniem w budowaniu nowego świata. Trzy wielkie mocarstwa spośród państw BRICS+ dysponują już, poza wszystkim, bardzo poważnym potencjałem nuklearnym, rakietowym i kosmicznym. Na dobrą sprawę, każde z tych mocarstw mogłoby uporać się, w pojedynkę, z ewentualnym agresorem; a co dopiero – wszystkie 3 czy 4 razem wzięte? Zanim jeszcze powstał BRIC, to poszczególne kluczowe mocarstwa członkowskie zawarły między sobą porozumienia o partnerstwie strategicznym i współpracowały ściśle między sobą w tej mierze. W dalszej perspektywie nie należy wykluczać utworzenia wspólnej organizacji wojskowej BRICS+, nie koniecznie na wzór NATO;

c. płaszczyzna społeczna: zbliżenie, współpraca oraz stopniowa integracja obywateli i całych społeczeństw mocarstw BRICS+ stanowi ewidentne zaprzeczenie neoliberalnych tez o – rzekomo nieuchronnym – „konflikcie kultur”. Zbliżenie to dokonuje się między społeczeństwami i państwami dysponującymi najbogatszymi i najbardziej zróżnicowanymi walorami społeczno–kulturalnymi w skali całego świata (szczególnie: Chiny oraz Indie). Istnieje tam

bowiem niezwykła mnogość i różnorodność narodowości, grup etnicznych, tradycji kulturalno–artystycznych, religii i wyznań, języków i dialektów, kuchni i obyczajów, przy czym wszystkie współżyją pokojowo i twórczo między sobą. Naturalnie, występują, np., różne waśnie religijne (Indie) czy też określone problemy na tle etnicznym w Chinach (np. Ujgurzy, Tybetańczycy), ale są one często inspirowane i podsycane przez ośrodki zewnętrzne. Jednakowoż w wyniku sprawnego funkcjonowania systemu BRICS+ należy spodziewać się niebywałego rozkwitu walorów społeczno–ideowych oraz kulturalno–artystycznych w poszczególnych państwach członkowskich tej Organizacji, jak również znacznego ożywienia szerokiej wymiany kulturalnej pomiędzy nimi;

d. płaszczyzna gospodarcza: innowacyjność, komplementarność, eliminowanie „dublowania”, koordynacja poczynań w łonie BRICS+ i w skali globalnej zwiększy niepomiernie jego i tak już coraz bardziej wysoką efektywność współpracy i konkurencyjność. To będzie atutem, jakim – w takiej skali – nie dysponuje, jak dotąd, żadne inne państwo i żadne inne ugrupowanie gospodarcze. W nieco dalszej perspektywie, mocarstwa BRICS+ zechcą ewentualnie powołać do życia własny Wspólny Rynek czy – przynajmniej – wielką strefę wolnocłową. Ale i bez tego, dysponując ogromnymi rynkami wewnętrznymi oraz wspólnym de facto rynkiem konsumenckim – są one już teraz coraz mniej uzależnione od rynku światowego i od perturbacji powodowanych na nim przez ekscesy neokapitalizmu i neoliberalizmu. W tym sensie, mocarstwa BRICS+ będą niezależne i samowystarczalne również w sensie rynkowym. Wyraźna jest także tendencja BRICS+ do rozliczania (już prawie w 70%) transakcji we własnych walutach, z pominięciem dolara amerykańskiego czy euro. Era dominacji dolara amerykańskiego (USD) ma się ewidentnie ku końcowi.

Brak jeszcze istotniejszych elementów merytorycznych, szczególnie ekonomicznych, politycznych i strategicznych, które świadczyłyby o tym, jakie będzie podejście USA, Japonii, UE oraz innych ugrupowań do BRICS+ (oraz vice versa). Zaś w tzw. „reszcie świata” dominuje jednak przeświadczenie, iż – w analizowanym przypadku – mamy do czynienia z absolutnie nową i bezprecedensową jakością w życiu międzynarodowym oraz w rozwoju naszej cywilizacji. Poza wszystkim, w skład BRICS+ wchodzą 3 mocarstwa nuklearne; a i Brazylia nie kryje bynajmniej swych ambicji, potrzeb i możliwości w tym względzie, szczególnie w energetyce nuklearnej. Niebagatelne znaczenie ma również fakt, iż każde z mocarstw członkowskich BRICS+ zawarło wcześniej porozumienia o „partnerstwie strategicznym” w układzie dwustronnym pomiędzy sobą. Co więcej, każde z tych mocarstw funkcjonuje także w określonym szerszym kontekście partnerskim, który sprawia, iż potencjał każdego z nich i BRICS+, jako całości, jest ogromny.

Główne światowe instytucje finansowe coraz bardziej respektują rosnącą rolę BRICS+ i – w ogólności – krajów rozwijających się w gospodarce światowej oraz w przezwyciężaniu kryzysów. Gospodarki mocarstw wchodzących w skład BRICS+ uzupełniają się nawzajem. Funkcjonuje już swoisty „podział pracy” między nimi; a mianowicie: Brazylia – surowce, rolnictwo i artykuły rolno–spożywcze; Rosja – technologie oraz surowce, szczególnie energetyczne; Indie – nowoczesne technologie, usługi i bankowość; a Chiny – w szelkie rodzaje produkcji i usług. Taki umowny podział zadań mieści się raczej w kategoriach „pobożnych życzeń” i nieco razi sztucznością; bowiem każde z mocarstw BRICS+ jest aktywne we wszystkich ww. branżach; np. Chiny są także wielkim producentem żywności; a w Brazylii rozwijają się pomyślnie nowoczesne gałęzie produkcji przemysłowej (samochodowa, lotnicza, komputerowa itp.). Ponadto, każde z omawianych mocarstw inwestuje coraz więcej w postęp naukowo–techniczny, w infrastrukturę oraz w najnowocześniejsze wyroby, usługi i technologie

(np. nanotechnologie, biotechnologie, badania kosmiczne itp.).
Wielkie znaczenie dla rozwoju gospodarstwa światowego mieć będą wspólne starania oraz inicjatywy mocarstw BRICS+ w dziedzinie tzw. neo globalizacji, czy też budowania ww. Nowego Wielobiegunowego Ładu Międzynarodowego, szczególnie gospodarczego na świecie; a także ratowania tego, co da się jeszcze uratować i co pozostaje po setkach lat rabunkowej eksploatacji zasobów oraz destrukcji środowiska naturalnego Ziemi przez kolonializm, neokolonializm i neokapitalizm. Przywódcy BRICS+ mają pełną świadomość, że ochrona środowiska naturalnego człowieka i racjonalna gospodarka zasobami surowcowymi ma kluczowe znaczenie dla rozwoju oraz dla uratowania życia na Ziemi. Poczynania i plany BRICS+, które już dziś można prognozować, stanowią jedynie program minimum na najblizszy okres. W miarę innowacyjnego rozwoju oraz doskonalenia działalności tej Organizacji, zdobywania nowych doświadczeń i pojawiania się nowych potrzeb, długofalowy program BRICS+ osiągnie, bez wątpienia, stadium optimum na dłuższy czas; a następnie finalną fazę maksimum. Faktografia, analiza, oceny i wnioski przedstawione w niniejszym opracowaniu nie wyczerpują, naturalnie, całego bogactwa i różnorodności zadań oraz problematyki podejmowanej przez wielkie mocarstwa, a także przez pozostałe państwa członkowskie i partnerskie BRICS+. Rozwój oraz krajowe, regionalne, kontynentalne, globalne oraz kosmiczne efekty działalności tej Organizacji mieć będą przemożny wpływ na dalsze losy naszej cywilizacji, dostarczając stale nowych koncepcji teoretycznych i dokonań praktycznych dla dobra ludzkości. XVIII Konferencja na szczycie BRICS+ odbędzie się w Indiach, w roku 2026.

Sylwester SZAFARZ

Załącznik:
BRICS, Brasil 2025, Rio de Janeiro Declaration; (wersja angielska);